

P I L O T

ALI LAHKO LETIM?

- Veljavna pilotska licenca in ratingi
- Veljavna pooblastila (znanje jezika)
- Veljavno zdravniško spričevalo
- Psihofizično stanje in omejitve

KDAJ SEM NAZADNJE PONOVL/A?

- Normalne postopke
- Postopke v primeru nevarnosti in izredne postopke
- Operativne hitrosti (V_{SO} in hitrost najmanjšega propadanja)
- Konstrukcijske omejitve
- Zmogljivosti (vzlet, let in pristank)
- Maso in ravnotežje

P R I P R A V A L E T A

POMEMBNE INFORMACIJE

- Meteorološki podatki (METAR, TAF, SIGMET, GAFOR, karte vetrov ...)
- Zrakoplovne informacije (NOTAM, AIP, VFR priročnik ...)
- Navigacijske karte (preverite ažurnost, značilnosti področja)

IZBIRA POTI IN UPOŠTEVANJE PRAVIL LETENJA

- Uporaba kontroliranega in nekontroliranega zračnega prostora
- Območja omejenega letenja – aktivna območja
- Način navigacije in navigacijska sredstva na poti
- Prelet državne meje
- Prelet schengenske meje (postopki, dokumentacija)
- Vris načrtovane poti na navigacijsko karto

NAČRT LETA

- Oddaja načrta leta
- eARO
- telefon

MASA IN RAVNOTEŽJE

- Ročni ali računalniški izračun

ZMOGLIVOST

- Zunanja temperatura
- Višina letališča

NAVIGACIJSKI IN OPERATIVNI NAČRT LETA

- Točke javljanja, orientirji, smeri, vreme, razdalja, popravki zaradi vetra
- Načrtovane in minimalne višine leta
- Količina goriva in spremljanje porabe
- Frekvence (in morebitna odpoved radijske postaje)
- Drugo (nadmorske višine letališča, smeri poti, smeri in višine šolskega kroga, radiali in oddaljenosti od VOR, telefonske številke ATS in letališč, postopki v primeru izgube orientacije ...)

Z R A K O P L O V

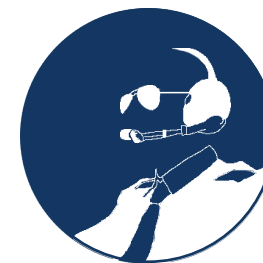
DOKUMENTACIJA

- Spričevalo o plovnosti
- Potrdilo o registraciji
- Spričevalo o hrupu (če obstaja)
- Dovoljenje za radijsko postajo
- Obvezno zavarovanje
- Priročnik zrakoplova (AFM / POH)
- Kontrolni sezname

OPREMA ZRAKOPLOVA

- Delujoča oprema za izvedbo leta
- Varnostna oprema (prva pomoč, gasilni aparat, baterijska svetilka, rešilni jopič ...)
- Ustrezna oprema, ki je zahtevana glede na zračni prostor (radarski odzivnik, radijska postaja)

S P L O Š N O L E T A L S T V O

P R I P R A V A

N A

L E T

P O R O Č A N J E

O

D O G O D K I H

POROČANJE O DOGODKIH

Da bi dosegli izboljšanje varnosti v letalstvu je potrebno poročati, zbirati, shranjevati, varovati, izmenjavati, razširjati in analizirati ustrezne informacije v zvezi z varnostjo v civilnem letalstvu ter izvajati ustrezne varnostne ukrepe na podlagi zbranih informacij, kot to nalaga Uredba (EU) št. 376/2014. Posamična poročila o dogodkih delujejo le kot skupek podatkov o nečem, kar se je zgodilo ali bi se lahko zgodilo. A celostna in sistemska obravnava jih pretvarja v pomembne informacije, ki nam omogočajo prepoznavanje potencialnih tveganj ter definiranje potrebnih ukrepov za zagotavljanje izboljšanja letalske varnosti.

OBVEZNO POROČANJE

O KATERIH DOGODKIH MORAM POROČATI?

Priloga V Izvedbene uredbe (EU) št. 2015/1018

ZRAKOPLOVI, KI NISO KOMPLEKSNI ZRAKOPLOVI NA MOTORNI POGON, JADRALNA LETALA, BALONI IN ZRAČNE LADJE

- Interakcija z navigacijskimi službami zračnega prometa (na primer: zagotavljanje napačnih storitev, nasprotujoča si sporočila ali odstopanje od dovoljenja), zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi zrakoplov, osebe v njem ali katera koli druga oseba;
- Kršitev zračnega prostora;
- Vsak dogodek, ki zahteva klic v sili;
- Požar, eksplozija, dim, strupeni plini ali strupeni hlapi v zrakoplovu;
- Onesposobitev pilota in posledično nezmožnost opravljanja nalog;
- Vsak let z zrakoplovom, ki ni bil ploven ali pri katerem ni bila zaključena priprava leta, zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi zrakoplov, osebe v njem ali katera koli druga oseba;
- Oviranje zrakoplova s strelnim orožjem, izdelki za ognjemete, letečimi zmaji, lasersko osvetlitvijo, močno razsvetljavo, laserji, sistemi daljinsko pilotiranega zrakoplova, modeli zrakoplova ali podobnimi sredstvi.

V primerih, ko poročevalec izve za dogodek, vendar pa se z gotovostjo ne more določiti, ali gre za dogodek, o katerem je potrebno obvezno poročati, o njem mora poročati.

ZRAKOPLOVI, KI NISO KOMPLEKSNI ZRAKOPLOVI NA MOTORNI POGON, IN JADRALNA LETALA

- Nenamerna izguba nadzora;
- Nenormalno močne vibracije (na primer: „drhtenje“ krilca ali višinskega krmila ali vibracije propelerja);
- Krmilne površine ne delujejo pravilno ali so odklopljene;
- Okvara ali znatno poslabšanje konstrukcije zrakoplova;
- Izguba katerega koli dela konstrukcije ali opreme zrakoplova med letom;
- Trčenje na tleh ali v zraku z drugim zrakoplovom, tlemi ali oviro;
- Skorajšnje trčenje na tleh ali v zraku z drugim zrakoplovom, tlemi ali oviro, zaradi česar je bilo potrebno izogibanje v sili za preprečitev trčenja;
- Udar strele, ki je povzročil škodo na zrakoplovu ali izgubo funkcij zrakoplova.

ZRAKOPLOVI, KI NISO KOMPLEKSNI ZRAKOPLOVI NA MOTORNI POGON

- Pristanek zunaj predvidenega pristajalnega območja;
- Nezmožnost doseganja ali neuspeh pri doseganju zahtevane zmogljivosti zrakoplova, ki se pričakuje v normalnih pogojih med vzletanjem, vzpenjanjem ali pristajanjem;
- Nedovoljen vdor na vzletno-pristajalno stezo;
- Izlet z vzletno-pristajalne steze;
- Nenamerno letenje v instrumentalnih meteoroloških razmerah (IMC – Instrument Meteorological Conditions) z zrakoplovom, ki ni certificiran v skladu s pravili instrumentalnega letenja (IFR – Instrument flight rules), ali pilotom, ki ni usposobljen za letenje v skladu z IFR, zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi zrakoplov, osebe v njem ali katera koli druga oseba;
- Nenameren izpust tovora;
- Okvara motorja, rotorja, propelerja, sistema za gorivo ali drugega bistvenega sistema;
- Uhajanje kakršnih koli tekočin, ki je imelo za posledico nevarnost požara ali možno nevarno onesnaženje konstrukcije, sistemov ali opreme zrakoplova ali nevarnost za osebe v zrakoplovu;
- Letenje skozi močno turbulenco, ki je imelo za posledico poškodbo oseb v zrakoplovu ali po katerem je bilo treba opraviti pregled zrakoplova;
- Zaledenitev, vključno z zaledenitvijo uplinjača, zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi zrakoplov, osebe v njem ali katera koli druga oseba.

JADRALNA LETALA

- Dogodek, ko pilot jadralnega letala ni mogel odpeti vrvi za vzletanje z vitlom ali vrvi za vzletanje z vlečnim letalom in je moral za to uporabiti izredne postopke;
- Vsako odpetje vrvi za vzletanje z vitlom ali vrvi za vzletanje z vlečnim letalom, zaradi katerega so bili ali bi lahko bili ogroženi jadrarno letalo, osebe v njem ali katera koli druga oseba;
- V primeru jadralnega letala z motorjem okvara motorja pri vzletu;
- Vsak let z jadrlnim letalom, ki ni bilo plovno ali pri katerem ni bila zaključena priprava leta, zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi jadrarno letalo, osebe v njem ali katera koli druga oseba;
- Vsaka situacija, v kateri ni razpoložljivo varno pristajalno območje;

KDAJ NAJ POROČAM?

Poročati je potrebno v 72 urah po tem, ko se dogodek zgodi ali zanj izveste, razen če to preprečijo izjemne okoliščine.

BALONI IN ZRAČNE LADJE

- Nenamerna trajna ugasnitev žigalnega plamena;
- Okvara katerega koli izmed naslednjih delov ali krmilnih površin: potopna cev na plinski jeklenki, škripec ovoja, krmilna vrvica, privezna vrv, puščanje tesnila ventila na gorilniku, puščanje tesnila ventila na plinski jeklenki, karabini, poškodba plinske napeljave, ventil za izpuščanje vzgonskega plina, ovoj ali balonet, ventilator, ventil za razbremenitev tlaka (plinski balon), vitel (privezani plinski baloni);
- Znatno uhajanje ali izguba vzgonskega plina (na primer: poroznost, odprti ventili za vzgonski plin);
- Padec oseb v vozilu, lažjem od zraka, iz košare ali gondole;
- Nenameren dvig ali vlečenje zemeljskega osebja, kar je privedlo do smrti ali poškodbe osebe;
- Trčenje ali skorajšnje trčenje na tleh ali v zraku z zrakoplovom, tlemi ali oviro, zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi vozilo, lažje od zraka, osebe v njem ali katera koli druga oseba;
- Nepričakovano letenje v slabih vremenskih razmerah, zaradi česar so bili ali bi lahko bili ogroženi vozilo, lažje od zraka, osebe v njem ali katera koli druga oseba.

KAKO NAJ POROČAM?

Za poročanje o dogodkih uporabite obrazce na spletnem portalu Evropske komisije na povezavi: <http://www.aviationreporting.eu/AviationReporting/>

Poročila oddajajte »on line« pod zavihkom I report on my personal behalf

PROSTOVOLJNO POROČANJE

Vse, kar ne spada v sistem obveznega poročanja, je prostovoljno poročanje.

Za prostovoljno poročanje o dogodkih lahko prav tako uporabite obrazce na spletnem portalu Evropske komisije na povezavi: <http://www.aviationreporting.eu/AviationReporting/>

KULTURA PRAVIČNOSTI

Edini namen poročanja o dogodkih je preprečevanje nesreč in incidentov, ne pa pripisovanje krivde ali odgovornosti.

Namen „kulture pravičnosti – just culture“ je, da posameznike spodbuja k poročanju o informacijah, povezanih z varnostjo, ne odvzuje pa jih njihovih običajnih odgovornosti. Zato se poročevalcev ne sme nikakor oškodovati zaradi informacij, ki jih zagotovi-jo na podlagi Uredbe (EU) št. 376/2014, razen v primerih namerne kršitve ali očitnega, hudega in resnega neupoštevanja očitnega tveganja ter resnega pomanjkanja poklicne odgovornosti, ki bi narekovala takšno ukrepanje, ki je očitno potrebno v danih okoliščinah, kar bi povzročilo predvidljivo škodo osebi ali premoženju ali resno ogrozilo stopnjo varnosti v letalstvu.

Zaradi spodbujanja poročanja o dogodkih, so poleg poročevalcev zaščitene tudi osebe, ki so omenjene v zadevnem poročilu o dogodku. Vendar takšna zaščita ne pomeni, da te osebe same niso dolžne poročati na podlagi Uredbe (EU) št. 376/2014. Oseba, omenjena v poročilu o dogodku, ki je sama dolžna poročati o tem dogodku, vendar tega namenoma ne stori, izgubi pravico do zaščite.

To besedilo velja, kadar se leti ne izvajajo v okviru dejavnosti SMS organizacije, in je informativne narave. Več si preberite na spletnih straneh Agencije za civilno letalstvo (www.caa.si), Evropske komisije (<http://www.aviationreporting.eu/AviationReporting/>) ter v Uredbi (EU) št. 376/2014 in Izvedbeni uredbi (EU) št. 2015/1018.